

Utopin i Tove Janssons Muminböckerna

Pehar, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:131:604990>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-03**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

ZAGREBS UNIVERSITET
FILOSOFISKA FAKULTETEN
INSTITUTIONEN FÖR SKANDINAVISTIK

Ana Pehar

Utopin i Tove Janssons Muminböckerna

Examensarbete

Handledare: Janica Tomić, fil. dr.

Juli 2021

Innehållsförteckning:

Inledning	3
Utopi som ett motiv och en introduktion till Muminroll	4
Ett försök till realistiskt liv och faror i Mumindalen	5
Vikten av hem, acceptans och jämlikhet	7
Snusmumriken som en personifiering av frihet	9
Muminfamiljens idylliska liv	10
Slutsats	12
Sažetak: Utopija u knjigama o Muminima autorice Tove Jansson	14
Abstract: Utopia in Tove Jansson's Moomin Books	15
Litteraturförteckning:	16

Inledning

I det här examensarbetet ska jag skriva om motiv som kan tolkas som utopi i Tove Janssons barnböcker och hur de är kopplade till hennes visioner om idealliv och krig som hände under den första halvan av hennes liv. Tove Jansson var en finlandssvensk författare, för både barn och vuxna, konstnär, serieskapare och illustratör. Hon var född den 9 augusti 1914 och död den 27 juni 2001. Redan under tonåren började hon skapa konst. Den första barnbok Jansson skrev var *Sara och Pelle och neckens bläckfiskar* 1933, tillsammans med illustrationer. Hon reste mycket genom Europa och, efter att hon återvände till Finland, började hon arbeta för den politiska tidningen *Garm* och det var på detta sätt att hon först uttryckte sitt hat för krig och våld genom sin konst. Det var i *Garm* där en liten illustration av Mumin gjorde sitt första utseende.

Tove Jansson är bäst känd för sina böcker och tecknade serier om Mumintroll. Bokserien om Mumintroll omfattar nio böcker: *Småtrollen och den stora översvämningen*, *Kometen kommer*, *Trollkarlens hatt*, *Muminpappas bravader*, *Farlig midsommar*, *Trollvinter*, *Det osynliga barnet*, *Pappan och havet*, och *Sent i november*. Den första av dem kom ut 1945. Hon skrev också bilderböcker om Mumintroll, många tecknade serier, och det finns även tecknade filmer om hennes karaktärer. Några av de mest betydelsefulla böcker hon illustrerade var J. R. R. Tolkiens *Bilbo – En hobbits äventyr* och Lewis Carrolls *Alice i Underlandet*. Som det tidigare nämnts skrev Jansson också böcker för vuxna: *Bildhuggarens dotter*, *Sommarboken* – hennes ”officiella vändning” mot vuxenfiktion, och denna här bok anses som en viktig del av skandinavisk litteratur, men detta examensarbete ska fokuseras på barnböcker. I det kommer jag att jämföra motiv av utopi från dessa böcker och från samlingen av tecknade serier som Jansson skapade genom åren. Också kommer jag att utforska hur dessa motiv representerar

hennes egna attityder och önskemål i livet med hjälp av artiklar om litteraturhistoria, en dokumentärfilm om författaren, och en bok som innehåller et stort antal hennes personliga brev.

Utopi som ett motiv och en introduktion till Mumintroll

I teorin är utopi ett idealiskt samhälle, vilket är mycket orealistiskt i verkligheten. Enligt *Encyclopedia Britannica* var det första litterära verket som innehöll nämnder om denna uppfattning *Utopia* av Sir Thomas More. En liknande typ av samhälle byggs i Tove Janssons Mumin-universum. Mumintroll är en familj av lilla vita varelser som bor i Mumindalen – en idyllisk, vacker värld, utan teknologi, utan människor, utan betalda jobb och obligatorisk utbildning. De har alla typer av varelser som vänner: några mer, och några mindre mänskliga, och Mumintrolls fiender visar sig så småningom verkligen goda, men missförstådda, eller bara behandlas fel av andra. ”Skurkarna” har också sina skäl till hur de är och de har sitt bruk i att driva historien. De saker alla de gör för att fördriva tiden är mycket bekymmerslösa och äventyrliga, men ändå enkla, till exempel att utforska en närliggande strand eller flyta runt på magiska moln. Efter alla äventyr är de alla väldigt ivriga att återvända hem. Muminfamiljen består av Mumintroll, Muminmamma och Muminpappa. Författarens bror Per Olov Jansson sade i en dokumentärfilm om henne att Muminpappa var precis som deras far – en älskare av äventyr och faror, medan Muminmamma var mycket lika deras mamma – alltid förberedde måltider och alltid lugn, orörd. Enligt Per Olov överförde därför Tove Jansson mycket av sitt liv till sina Muminhistorier. (Yule 2012)

Läsare får undra vad de faktiskt gör för att försörja dem och detta nyfikenhet förekommer också i artikeln *Så skulle världen bli som ny – barn- och ungdomslitteratur efter andra världskriget*. Författarna uppgav att Jansson var ointresserad för ”ideologier och för mumintillvarons materiella förutsättningar” och skrev att ”vän av ekonomi får klara sig utan

svår på frågan vad denna bohemiska familj egentligen lever av” (Svensson 1997: 228). Någon gör alltid sylt eller juice i Muminhusets kök och de älskar att äta pannkakor och gröt, men det är fortfarande oklart var och hur exakt de får ingredienserna. De gillar sina fridfulla och enkla liv, vilket Mumin bekräftar i en av den första tecknade serierna genom att säga att han ”vill bara leva i fred och plantera potatis och drömma” (Jansson 2014: 30). Även om pengar är inte en viktig faktor i samhället i dessa böcker, beskrivs ingen av karaktärerna någonsin som fattiga! Alla har mat att äta eller en plats att sova och inte många materialistiska bekymmer utöver detta.

Ett försök till realistiskt liv och faror i Mumindalen

I en av Janssons tecknade serier sätter hon till och med Mumin troll in i ett mer realistiskt samhälle, och börjar med en konstig karaktär som säger att ”i tillståndet av progressiv välfärd släpar Mumindalen efter” (Jansson 2014: 303). I det lilla avsnittet tvingas alla i Mumindalen att överge sina glada, bohemiska liv för att få jobb och ett liv fullt av plikt. Ingen tycker om att göra det och även hobbyer måste förvandlas till produktivt arbete. Medan en Filifjonkan berättar för Muminpappa att han fann ”arbetets välsignelse” (Jansson 2014: 315) är Muminmamma och Mumin mycket missnöjda med denna livsstil. I slutet av avsnittet har alla gett upp den samvetsgranna livsstilen och de är redo för att fira sin återkomst till frihet. Dock är inte allt i Mumindalen alltid helt perfekt, vänligt, och säkert.

De saker som Mumin troll och deras vänner, tillsammans med andra invånare i dalen, tycker är de mest hotfulla och farliga i deras enkla liv är vanligtvis naturkatastrofer. Frågan som följer omedelbart av detta är om Tove Jansson använde översvämningar och fallande kometer i Mumindalen som en krigsmetafor – hon hatade krig vilket påverkade hennes familj, liv, och omgivning. Svensk litteraturvetare Boel Westin sade i dokumentärfilmen att Jansson skrev de första två böckerna ”i skuggan av kriget” – Muminfamiljen är flyktingar som flyr från den stora

översvämningen i den första boken och de separeras när de försöker att hitta ett nytt hem. Westin fortsätter med att säga att kometen från den andra boken representerar rädslan för bomber och förintelse, vilket är unik för barnböcker vid den tiden. Sophia Jansson, Tove Janssons brorsdotter, tycker att dessa karaktärer fortsätter att hitta lyckliga slut för alla dessa katastrofer på ett mycket enkelt sätt: de är bara sig själva och slutet blir bra (Yule 2012). Karaktären som är ständigt orolig för potentiella katastrofer är den rädda Filifjonkan, även när allt verkar gå bra. ”Det här lugnet är inte naturligt. Det betyder att nånting förfärligt kommer att hända,” (Jansson 1993: 44) säger hon och hon har rätt ibland. Men med tid inser hon att hon borde ändra sin syn på livet, för om hon tänker alltid på hemska saker kommer hon verkligen att fortsätta se dem runt. Lilla My följer med henne i den pessimistiska synen ibland, men bara för att hon gillar katastrofer och kaos – hon är inte rädd: ”Är den jordens undergång? frågade Lilla My nyfiket” (Jansson 1957: 22). En ”kaotisk” karaktär som hon ser något roligt i störningarna i det utopiska livet i Mumindalen.

När Svensson skriver om barnlitteratur, står det att Jansson gav många ”paralleller mellan fiktionen och den egna uppväxtmiljön” och att katastrofer i Mumindalen ”speglar krigsstämningarna, trots en exotisk idyllisk inramning” (Svensson 1997: 227). Enligt författarna representerade Tove Jansson livet som ”både trivsamt och farligt” och som ”spännande att leva” (1997: 228), vilket är en filosofi som finns i hela hennes Mumin-serie – sidorna är överfyllda med pittoreska beskrivningar av, till synes, vanliga händelser i naturen, och enkla vardagliga aktiviteter verkar så inbjudande och roliga. Andra författare och litteraturexperter, som serietidningsförfattaren Tom Hart, håller med om att ”Muminhistorier är Janssons omvandling av andra världskriget, där karaktärerna är reaktioner på det och andra omvälvningar från 1900-talet” (2014: 13). Mer om Janssons livsfilosofi och skrivinspiration kan förstås från hennes personliga brev till hennes familj, vänner, och partners.

Vikten av hem, acceptans och jämlikhet

I många av hennes brev samlade i boken *Letters from Tove*, redigerad av Boel Westin och Helen Svensson, nämner hon hur hem är mycket viktigt för henne: ”Jag ser fram emot att komma hem. Varför skulle jag inte?” (2014: 24) och man kan lägga märke till den betydelsen även i Muminvärlden. Oavsett hur mycket Mumin tycker om att gå på äventyr med sina vänner, är han alltid mycket glad över att komma hem till sina föräldrar och säkerheten i det bekanta rummet. Inte bara det, hittar många varelser som dyker upp under nio böcker en familj i Muminhemmet, som alltid är öppen och välkomnade för alla som behöver ett ställe att bo, även under lång tid. Även om Muminfamiljen inte ens är närvarande i sitt hem i den sista boken i serien, hittar deras vänner från dalen fortfarande tröst och säkerhet i det tomma hemmet. Trots att alla dessa karaktärer är annorlunda finns det aldrig fördomar och utestängning – om det finns ledigt utrymme någonstans i huset accepteras de i familj- och vängruppen. Ett utmärkt exempel på det finns i den enda boken med noveller i denna serie – *Det osynliga barnet och andra berättelser*. Här presenteras vi för lilla Ninni som är osynlig för att hon blev misshandlad, så tar Tooticki henne till Muminhuset och vet att de kommer att behandla henne väl och kanske bota henne. Tooticki fortsätter att presentera familjen för Ninni genom att säga: ”De är lite fåniga ibland men rätt så hyggliga på det stora hela” (Jansson 1993: 105). Muminmamma är omedelbart gästvänlig för henne, precis som hon är för alla andra, och säger att Ninni kan sova ”så länge så möjligt” och att, om hon ”blir rädd eller vill nånting”, kan hon bara ”komma ner och pingla” (Jansson 1993: 106). Så småningom med hjälp av acceptans och kärlek till Ninni, även om det osynliga barnet är en ganska konstig varelse, blir hon fullt synlig. Denna acceptans och den oförskämda friheten att bara vara sig själv, oavsett om man ser ut som en rund vit flodhäst eller om man är lång med en nos, är en annan utopisk del av Muminvärlden, förutom att det inte finns några jobb och pengar.

I ett mycket känslomässigt brev till sin familj berättar Tove Jansson om ett argument med dem där hon exploderade och skrek om ”världens förbannelse, dessa begränsade gränser, detta rashat... denna löjliga märkning” och hon sa att hon ”skulle bara stå upp och lämna” (Svensson, Westin 2014: 54) nästa gång de börjar diskutera politiska frågor. Detta visar tydligt hennes missnöje med den politiska situationen i sitt land vid den tiden, och det visar de ideal som hon siktade mot och reflekterade i sina verk. Hon önskade att alla skulle behandlas lika och hon såg till att ge sina karaktärer den perfekta behandlingen. Många gånger skrev Jansson i sina brev om sitt hat och rädsla för krig: det var ”den svåraste tiden i hennes liv” (2014: 103), hon ”fruktade nyheter” (2014: 112) och ”spänningen i familjen var hemsk” (2014: 114). Enligt redaktörerna för brevsamlingen ville Jansson inte ha barn som kunde offras i ett krig (2014: 129, 136), hon ville inte att de skulle vara bönder för myndigheterna att leka med, så hon vände sig till litteraturen och började skapa en liten fiktiv familj i en magisk värld. Hon beskrev själv upplevelsen av att skriva denna bokserie som ”eskapism” och dykning in i ”en otrolig värld där allt var naturligt och godartat – och möjligt” (2014: 230). En annan anledning till att jämställdhet och acceptans var av stor betydelse för Tove Jansson måste ha varit det faktum att hon inte hade bara romantiska partners av motsatt kön, utan av samma kön också. På hennes tid var det olagligt i Finland, men i sina brev beskrev hon hur hennes närmaste familj och vänner accepterade det och kom bra överens med hennes livspartner Tuulikki Pietilä. Tove Jansson ägnade några böcker åt Tuulikki och skapade också en karaktär i Muminhistorier – Tooticki – för att symbolisera sin partner. Tuulikki var inte den enda partner till Tove Jansson som kodades i hennes berättelser, men Tooticki är den enda av de karaktärer som förekommer i fler böcker, eftersom de var i ett förhållande under en stor del av deras liv.

Snusmumriken som en personifiering av frihet

Kanske den mest komplexa karaktär Jansson skapade är Snusmumriken. Han lever ett helt bohemiskt liv med få eller inga tillhörigheter och ständiga resor som han går ensam på. Han är mycket kunnig och individualistisk, han lämnar dalen och återvänder när han vill. Snusmumriken är helt nöjd med sig själv och erkänner vikten av det när han säger att ”huvudsaken är att du vet vad du vill” (Jansson 1957: 78) – det är precis vad han gör oavsett någons förväntningar. På samma sätt som hans skapare, som gillar inte politik och inte har mycket stöd för myndigheterna bakom kriget, lutar Snusmumriken mot anarkiska tendenser och visar bortse från myndighet. Man måste överväga hur samhället skulle se utan någon lag och ordning: även om det kan verka roligt och bekymmerslöst först, skulle det knappast vara möjligt att ha ett harmoniskt, utopiskt samhälle utan åtminstone några riktlinjer. Från ena sidan verkar Snusmumriken som exemplet på perfekt frihet och självständighet. Från den andra sidan kan han verka kall och fristående och om alla följde hans ideal i Mumindalen skulle kaos antagligen uppstå mycket snabbt. I boken *Farlig Midsommar* blev han mycket upprörd över att se polisskyltar som förbjöd vissa saker, så han började förstöra skyltarna. ”Och nu river vi vartenda plakat, och vartenda grässtrå ska få växa som det vill,” (Jansson 1954: 85) säger Snusmumriken, så från detta kan det tolkas att han älskar sin livsstil och önskar den typen av liv för andra skapelser. Han vill frigöra alla och allt så att de kan göra vad de vill utan begränsningar och påtryckningar – Jansson tyckte inte heller om gränser och begränsningar, som citerades i ett av hennes brev tidigare. I den här historien slutade inte Snusmumriken bara med att förstöra ett plakat:

”I hela sitt liv hade Snusmumriken längtat efter att få dra ner skyltar som förbjöd honom allt han tyckte om, och nu darrade han av iver och förväntan. Han började med ”Rökning förbjuden”. Sen angrep han ”Förbjudet att sitta i gräset”. Därefter flög han på ”Det är

förbjudet att skratta och vissla”, och sen åkte ”Förbjudet att hoppa jämfota” all världens väg... Gå hem, små barn, sa Snusmumriken. Gå vart ni vill!” (Jansson 1954: 85)

Ibland kan han verka lite moraliskt grå, men hans avsikter verkar aldrig ont. Till exempel när han blev arg på lilla Ti-ti-oo när han avbröt Snusmumrikens ensamhet, mycket snart därefter erkände han sina känslor och han var inte stolt över sig själv för att han reagerade dåligt: ”Vad går det åt mig, tänkte Snusmumriken arg och förvirrat. Så har jag aldrig varit förut. Jag måste vara sjuk” (Jansson 1993: 17). Även om han representerar vissa utopiska motiv, som fullständig frihet, verkar han ändå gå till ytterligheter, till skillnad från medlemmarna i Muminfamiljen, som tycks måttligt att njuta av de enkla livsglädje, men de är fortfarande mer en del av samhället än Snusmumriken är.

Muminfamiljens idylliska liv

Mumintroll har enkla liv: de sover, äter, har en rolig tid, undviker ibland katastrofer och går att sova igen – de är så bekymmerslösa att de inte ens låser dörren. Under vintern, medan vädret är ovänligt, övervintrar de och vaknar igen när våren kommer. Å andra sidan gör Snusmumriken inte det – han reser medan alla sover. Trots att familjen inte har någon uppenbar inkomstkälla (eller ingen alls), oroar de sig inte för det. Faktiskt är den ”adopterade” familjemedlem – Sniff – ofta förälskad i materiella saker och pengar, men han blir ständigt bedömd för det av hans vänner. Muminmamma är optimistiskt och omtänksam, Muminpappa är en äventyrlig all-kännare, och Mumintroll är nyfiken, vänlig, känslig och ibland rädd. Tove Jansson delar deras vision om livet inför faran, som hon uttalade i en av hennes brev: ”Och om raketdrivna missiler så småningom kommer att blåsa oss... tillsammans med allt vi har gjort, vill jag vara så lugn och glad så jag kan nu...” (Svensson, Westin 2014: 191). Mumintroll går inte vilse i sin livsglädje, utan är de måttliga. Precis som Mumintroll bodde i sitt isolerade

magiska land, tillbringade Jansson mycket tid på en liten ö ensam eller med någon hon älskade. Deras mest uppskattade aktiviteter är inget för lyxigt: att utforska en tom grotta på stranden eller segla på en båt. Emellertid finns det något väldigt utopiskt och, ibland, nästan ouppnåeligt i förmågan att hitta så mycket glädje i sådana enkla saker. För en familj som är så nära förbunden och ärlig med varandra kan man förvänta sig att en kvävande, begränsade atmosfär kan uppstå – hur kan de alla vara så fria, men ändå så omtänksamma och artiga mot varandra? Svaret ligger i deras medvetenhet om skillnader, inga två karaktärer har samma syfte och motivation, och en del av dem är kaotiska – men det är precis som de ska vara. Varje gång Mumintröll längtar efter äventyr, låter Muminmamma honom gå och uppfylla sin önskan, även om hon är medveten om faror i världen (men hon måste alltid packa mat, kläder och användbara verktyg som hennes son kan använda). Mumintröll blir dock ibland lite för knuten för andra. Han saknar den frisinnade Snusmumriken när han är borta, han ville behålla en liten drake som han hade hittat som husdjur i *Det osynliga barnet...* Draken ville gå med Snusmumriken, som symboliserar frihet, men Mumintröll vill inte släppa honom förrän han insåg att draken bytte färg till grå på grund av sorg och inneslutning. Dock lärde sig Mumintröll att alla varelser behöver sin frihet och att han måste låta dem gå och göra vad de behöver, och vara det de behöver vara. I ett samtal med Snusmumriken medger han att Snusmumriken har rätt och att ”det var lika bra att [draken] gav sig av. Jo. Kanske det var det riktigaste” (Jansson 1993: 75). Det är det bästa sättet för alla att hitta sin lycka, även om det får Mumintröll att känna sig ledsen ibland – hans ”ögon var svarta av besvikelse och hjälplös längtan” (Jansson 1993: 8) när han längtade efter Snusmumriken. Författaren Tom Hart förklarade det i förordet till en samling av tecknade serier om Mumintröll: ”Alla dessa fyra – karaktärer i Muminhistorierna dras mot ljus och symboler för att uppfylla sina inre andar. Mumin karaktärerna har inre liv som ingen annan i barnlitteraturen; de är deras längtan och drivkrafter – Snusmumriken för meditation, Muminmamma för familjens lycka, Filifjonkan för ordning, och tvärtom, Lilla My för

oordning” (2014: 12). Även om det finns karaktärer som ofta orsakar störningar, kan harmonin i Mumindalen förbli nästan perfekt på grund av att alla följer sina önskemål och instinkter i stället för att begränsa sig till andras förväntningar. Utanför denna magiska värld är denna typ av utopi knappast möjlig, människor är bundna av jobb, skyldigheter, räkningar att betala, och plikter att fullgöra.

Mumintrolls värld är en magisk kombination av kaos och skönhet, fara och glädje, frihet och hemmets bekvämligheter, vänskap och individualitet, röra och perfektion. Hälften av dessa föreställningar skulle räcka för att ge Tove Janssons sagouniversum en utopisk kvalitet, men det som verkligen gör det utopiskt och genomgående önskvärt är det faktum att alla dessa saker alltid verkar vara i balans och fungerar perfekt tillsammans på grund av någon magisk kraft.

Slutsats

I detta examensarbete syftade jag till att visa olika utopiska element i barnbokserien om Mumintroll skrivna av den finlandssvenska författaren Tove Jansson. Utopi är ett perfekt samhälle, och i dessa böcker uppnås det på olika sätt: alla karaktärer är ekonomiskt lika, de oroar sig inte för pengar och materiella saker, de har inte jobb eller skyldigheter. När det gäller personliga relationer accepteras alla precis som de är, även om de orsakar störningar i det harmoniska samhället, alla behandlas rätt och alla är lika. Den frihet som alla har att göra vad de vill och vara trogen mot sig själva ger dem glädje och bidrar därför till att skapa den bästa möjliga versionen av samhället. Alla dessa egenskaper var av stor betydelse för författaren själv, och hennes ideal återspeglas i hennes verk. Man är överens om att de har ett antal självbiografiska inslag. Livet i Mumindalen är dock inte alltid helt perfekt. Invånarna hotas ofta av naturkatastrofer som översvämningar och kometer, men slutet blir alltid bra. Dessa faror tolkas som Tove Janssons metaforer för det andra världskriget, under vilket hon levde och

skapade. Hon tyckte inte om politik, som tillämpas också på hennes verk, men framför allt kan man se vikten av frihet, hem, jämlikhet och acceptans som de mest framträdande teman i hennes bokserie.

Sažetak: Utopija u knjigama o Muminima autorice Tove Jansson

Ovaj završni rad predstavlja elemente utopije u nekoliko knjiga i stripova o Muminima autorice Tove Jansson. Utopija je savršeno društvo, a utopijski elementi kod Jansson su nepostojanje novca i potrebe za njim, činjenica da u svijetu Mumina nema poslova i dužnosti, nego se likovi umjesto toga bave zabavom i jednostavnim avanturama. Prirodne katastrofe s kojima se ponekad susreću zapravo su metafore za ratna događanja iz dvadesetog stoljeća koje autorica osuđuje i okreće se zato stvaranju idealnog svijeta u ovome serijalu koji se sastoji od devet dječjih knjiga. Odnosi među likovima također su utopijski, nema diskriminacije i ograničenja, nego svi imaju slobodu biti što hoće i raditi što hoće. Svi su jednaki i s pomoću toga postiže se sklad: likovi koji uzrokuju nemir stvaraju balans likovima koji su smireni i optimistični i obrnuto. Dakle, Tove Jansson u svojim knjigama o Muminima kritizira društvene pojave koje osuđuje, ali i predstavlja idealne društvene vrijednosti i prikazuje čarobni svijet u kojemu sve savršeno funkcionira.

Abstract: Utopia in Tove Jansson's Moomin Books

This paper explores the elements of utopia in different books and comics written by Tove Jansson. Utopia is a perfect society, and utopian elements that can be found in Jansson's works are the absence of money and the need for it, the fact that there are no jobs and duties in the world of Moomins, and that the only things that the characters do are have fun, rest, and go on little adventures. Natural disasters that threaten the characters are metaphors for the events of World War II, which Jansson condemns while creating an ideal world in this series of children's books. The relationships between the characters are utopian as well: there are no expectations and discrimination; instead everyone is free to be themselves and do what they want. Everybody is equal and that is how harmony is achieved: the chaotic characters balance out those who are calm, and vice versa. In her Moomin series Tove Jansson criticizes some social issues and exemplifies some ideal values in the magical world where everything functions perfectly.

Litteraturförteckning:

Encyclopaedia Britannica: Utopia <https://www.britannica.com/topic/utopia>

Jansson, Tove (1957): *Farlig Midsommar*. Helsingfors: Schildts.

Jansson, Tove (1993): *Det osynliga barnet och andra berättelser*. Stockholm: AWE/Geber.

Jansson, Tove (2014): *Letters from Tove*. Redigerad av Boel Westin och Helen Svensson.

Översatt av Sarah Death. London: Sort of books.

Jansson, Tove (2014): *Moomin Deluxe: Volume One*. Montreal: Drawn & Quarterly.

Svensson, Sonja (1997): *Så skulle världen bli som ny - barn- och ungdomslitteratur efter andra världskriget*. Stockholm: Bonniers Alba.

Yule, Eleanor (2012): dokumentärfilmen *Moominland Tales: The Life of Tove Jansson*.